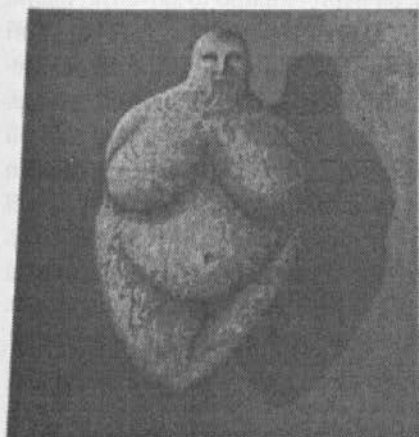

KDO IN KAJ SEM?

Predavanje 15. 10. 2002

Nataša Škof*

Sliki Nataše Škof: »Compassion« (Sočutje) in »Wisdom« (Modrost), olje in enkavstika na platnu, 2001.

Kje bi začela? Seveda moj življenje je začelo tukaj v Sloveniji in pol kot mladi otrok 3 leti star smo kot izseljenci šli v Avstralijo. Imam malenkostne spomine od Slovenije, kot sem bla majhna, samo ne zadosti, da bi me vplivalo na razvoj v tuji deželi. Bolj stik s starejši pa kot familija v tujini in ta različnost od začetka, k smo bli tam, je dalo to znanje, da sem pač prišla iz nekje drugje. K smo prišli v Avstralijo, mislim, da ne vem, kako je v drugi tujini, ampak v tem času v Avstraliji se mi zdi, da ni bla družba tako zavestno razvita glede spremljanje novih tujcev, čeprav so v več in več valovih ljudi z različnih krajih prihajali v Avstraliji za dlje časa. Se mi zdi, da vsak valov, ki je prišu, je morda nardil neki impakt na družba, ki je bla že sestavljena, in je trajalo nekej časa, morda ene generacija al pa več, da se je pol to stalilo in so bili absorbirani v novo družbo, plus dodali svojega te družbi. Jaz tega nisem razumela od začetka, ker sem bla majhna, ampak sem pač čutla v začetku, da je bla, da smo mi bli tko sestavljeni kt novi izseljenci, novi Avstraljanci, in da je blo tudi malo rasizem proti nas. Ne tako kruto, da bi nam razbivali stvari al pa neomogočli, ampak tako, tak odnos med anglosaksonsko kulturo, ki je obvladala, in ta novi izseljenci, ki so prišli, ki so tudi na videz bli drugačni, tudi način, ki so jeli, običaji so bli drugačni. Takrat, ki smo mi prišli, ni bil ta poudark

* Nataša Škof, akad. slikarka, se je rodila l. 1962 v Izoli. L. 1966 se je izselila s starši v Melbourne. Danes živi in ustvarja v Istri in v Avstraliji.

na multikulturalnost, ki je blo kot en program, da bi nekako morda spremenili ali pa pripravili ljudi, da sprejmejo te drugačnost. Jest, tako kot sem pravla kot otrok, sem pač doživela precej rasizem proti, moji sovrstniki, ki so pol nas označili kot tujci in smo imeli en tak pritisk, jaz sem imela, sem prav čutila kot majhen otrok pritisk, da bi bila Avstraljanka, da bi čimprej bila kot vsi ostali, da ne bi blo očitno ta razlika. In kot smo se pogovarjali malo prej, starši pa so imeli ta občutek, da bi radi zadržali ta kulturo, od kje mi prihajamo, vsaj jezik al pa neki značilnost od naše kraje. In od staršev smo pa meli ta željo, da mi naprej govorimo slovensko, da naprej imamo to slovenski način, da se lepo oblečemo v nedeljah, da imamo druge odnose, da gremo tko na klub in mi kot otroci, se spomnim, posebno jes, jes bom htela samo laufat zunaj se z moji prijateljci, se igrat nogomet in take avstralske značilnost in nisem več govorila slovensko doma. Smo prov nehali govorit s staršimi slovensko, oni so z nami slovensko, mi smo pa meli upor proti tega, ki smo pač imeli ta pritisk, da nej bi se asimilirali v novo kulturo. In tudi lahko rečem, da v Avstraliji je to, da Avstralci so prou užaljeni, če ti hodiš po ulici in govoriš naglas in prou zavestno en tuji jezik in da si tam dlje časa in da s tem nekako jih užališ, zato k dokažeš, da ne spoštevaš ta nova kultura in ne sprejmeš in nisi pripravljen, kako bi rekla, asimilirat in sprejet novo kulturo. In radi imajo, da ljudi pridejo tm in ful uživajo, imajo radi ta novo državo in novi način in nekako pozabijo težave al pa značaj od prejšnjo domovino. Ne da to, čeprav mislim, je nekako kontradikt tlele, na en način poudarjo multikulturalnost, na drugi način ljudi, ki tm živijo, radi vidjo, da se ti čimveč similiraš in sprijameš ta avstralski način, ne vem, kaj je sploh ta avstralski način, to je tudi vprašanje. No tako, da kot otroci smo jest in moj brat, se spomnim, posebno moj brat, smo zrasli s tem, da mi hočemo bit Avstraljanci, beli Avstraljanci, govorili smo angleško, igrali smo nogomet, gledali smo šport, smo vse abzorbirali, nismo hodili na slovenski klubi, ki nam ni blo všeč in konec in tako. In vedno pa sem zrasla s tem, da je bil en tak rasizem proti nas, posebno če si bil črn, če si bil očitno Neanglosaksonc po videzu. Med otroci mi je blo to zelo, kako bi rekla, zelo očitno in so s tem ločili take skupine. Počasi pol, ko smo dozoreli kot otroci in ratali najstniki in tako naprej, se je to začelo malo spreminjat. Men se zdi, da so se enga družga navadli in da smo pol čez neki časa ta valov, ki smo bili novi Avstraljanci, smo se res ustalili, nekako smo se všolali, smo se učili nov jezik in smo bli kot ta most za starše, da imajo oni direkt kontakt s ta novo kulturo. In jes nekako probam razumet mojo mamo, moje starše, ki so na primer morda čutili, da svoji otroci zgubljajo v eni drugi kulturi, ki oni probajo razumet, ampak da niso več tako Slovenci, kot oni bi želeli, da bi mi bli, in da je nekako tko, da smo bli vmes te dve kulture, za staršev pogled, ampak za naš doživljaj smo bli pač Avstraljanci. In moram reč na primer, če primerjam z moj brat in jes, moj brat pa totalno je asimiliran v avstralski način. On je prou Avstraljanc, govori avstraljansko, se je šolal tam, ima poklic tam, ima družino, ima otroci, ki so mešaneci Anglosaksonci-Slovenci, to je precej značilno dol, da se več različnih kultur poročijo. Italjani se z Angleži, zdej pa ta nov valov Azijcev so začeli zdej se similirat v kulturo in tako, da preko ta mešanca pol naslednja generacija se mi zdi, da zgubi ta kontakt iz enih al pa drugih kultur. In moj brat je prou Avstraljanc, jest sem

pa držala to zanimanje za Slovenijo, k sem malo bolj dozorela. In pol sem imela to možnosti, da sem prišla v Slovenijo, k sem bla najstnika, in sem bla tukej za en par let in to mi je znovoma, takrat sem bla 16 let, sem bla v Sloveniji, sem pač hodila, obiskovala različnih šolah in živela v domah in sem se spet znovoma naučila slovenski jezik in spoznala sovrstniki mojih letniki, in to je blo pa v stari režimu v Jugoslaviji. Želela sem pa se vrnit v Avstralijo. Tudi takrat, ki sem bla v Sloveniji, se nisem počutla, da sem pač tukej doma in sem pač se vrnila v Avstralijo in pol tm sem živela že 20, let dokler sem do zdej, ki sem prišla nazaj. No, jest sm pol, ne vem, kolko se to vam zanima, ampak jest sem pol, k sem se vračala nazaj v Avstralijo, imela sem ta spomin in kontakt s Slovenijo, ampak sem hotela, želela spet znovoma to pozabit in sem hotela spet ustvarit svoje življenje. Ustvarla sem se tako, da sem različnih služb imela, pri nas je zelo značilno, da več službe imaš, potuješ okoli in maš eno službo za en par let in menjaš službe. In to je blo značilno zame, sem imela več službe in sem vedno želela menjat službe, da grem do boljše in boljše položaje službeno in dohodkov. In kot mlad človek mi je to lahko blo možno. Končala sem tako, da sem delala v več različnih firmah, precej v administracijskih službah, v pisarnah in živela sem tak običajni življenje v mestu s partnerja, v različnih partnerjih smo imeli skupej hišo pa službe in sem tko delala in živela naprej v Melborunu. In sem čez neki 10 let tak način življenje, ne vem, se mi je zdelo, da neki manjka in nisem sigurna, če to spet ena taka kriza identitete al pa neki morda globje, ki bi, za tak način življenja, ki sem imela v pisarnah, pa v Melbourne pa ta konstantni kroženje službe, delo, domov in mi je zdelo, da nikamr me ne to pelja in da nič novga mi ne nudi kot oseba, kot človek. In sem želela imet neki več v življenju, pa sem začela tako, da bi začela malo muziko se učit, sem muziko se učila in sem en par tečaji se vpisala v risanje. In moram rečt, takrat, da kar sem začela risat, mi je, ko da sem neki najdla, ki mi je prou odgovarjalo, in me je tko potegnilo notr, da sem komaj čakala, da gre enkrat al pa dvakrat na teden na te kratke tečaje in da bi skupej risali s skupino, v ta privatni krog risanje. In mi je blo to bolj prijetno kot služba, jest sem lahko hodila v službo, sem komaj čakala, da končam in da grem na te tečaje al pa grem domov in rišem in slikam. Mi je to neki nudlo, ki sem morda posvečala čas zase in za svoje notranji mir al pa notranje zadovoljstvo. In počasi mi je to tko močno vplivalo, da sem komaj, nisem najdla smisu, zakaj sploh hodim v službo, če mi je blo to bolj prijetno. In en dan, ne vem, je bil en tak pritisk v Melbourne, tudi je bil ena kriza ekonomska in je padu, trg je padu in so, je blo nemir v vseh pisarnah in firmah, tko da ljudi so zgubljali službe in so firmi začeli bolj zaposlenih ljudi pustit iz firme, da so zmanjšali številke. In jez sem pa prostovoljna šla iz službe, ki mi je zdelo čist nesmiselno delat pod takim pritiskom, brez noben, nobene zadovoljstva življenja in sem prostovoljno stopla iz službe in sem pol šla na zavod za zaposlovanje in niso bli nobene službe na tabli, nič, ni blo nič. In sem imela to srečo, da eno leto prej sem spoznala eno žensko, ki je pač iz Melbourne izhajala in je šla živet na tropskem, na sever, in mi je pravla eno zgodbo od, ko je ona šla ribe lovit. In me je tko začarala s tisto zgodbo, da mi je to ostalo v spominu. Sem mislila, ta ženska je res zelo hrabra, da je pustila vse in je šla in je šla neki probat, ki je blo kot pustolovščina nji v srcu. No, in

jes sem brez službe v Melbournu in brez nobenih vzrokov, da bi tam ostala, sem prala na zavod, če je morda možno, da bi jaz tudi šla delat na za ribe lovit in so me potrdili, da to, to ni mogoče, ampak sem jih prepričala, da mi dajo nekatere podatke in sem dobila, sem jih poklicala in v končni fazi sem dobila službo na ribiški ladji na sever, na tropski deželi. In tm sem šla delat, sem mela namen samo za eno sezono probat, kako bo to šlo, in sem tudi jest tako se zalubla v tak način življenje, da sem ostala na ladji za dve leti. In sem živela na ladji in v tem času sem imela možnost, da nisem imela noben pritisk iz družbe, kaj morš bit, kaj morš nardit v življenju, da moraš to in to dosežt, sem kar razmišljala in mi je dalo možnost razmišljat, kaj bi jaz želela nardit, ne, kaj bi jest morala nardit. In ugotovila sem s to vprašanje, kaj bi želela nardit, da bi želela slikat, to mi je prišu odgovor v tem času, ki sem delala na ladji. In bili smo seveda, smo šli ven na morje za tri tedne, prihajali nazaj za štiri dni pa spet ven. Tko je blo življenje, živeli smo, spali smo na ladji in celo življenje je blo na morje in malo na kopno, smo meli občutek, da smo prou oddaljeni od normalne civilizacije. Tko da sčasoma sem gledala vse značaj, ki sem imela prej, da sem vsak teden igrala loterijo al pa da sem vsak teden to počela, pa ta program gledala, al pa tam hodila na en kafe, al pa vse te značaje so mi zdeli čist banalni, da so nerealni in ne vem, kaj sploh počnem s tem in da mi je blo edino resnico to, da sem na ladji in živim na tak način z ljudmi, ki so odvisni od mene in jes na njih v majhnem prostoru, da vse, ki mi delamo, je blo v smislu, da zaslužimo, in v smislu da pomagamo enga družga, zarad tega, ker če pride do neke nevarnost, da lahko se zanesemo na enga družga, da se rešimo iz te situacije. In smo bli prou, ne znam kako to povedat, prou, da smo bli bližje smislu življenje in za česa gre kot ta umetni svet, ki se mi je zdelo navadno način življenja v mestah in na kopno. In to mi je dalo to, da sem se odločla, da lahko grem slikat, čeprav je blo vse proti vse smislu, da ti ne boš zaslužla, ti si takih starost, da zdej bi mogla ustalit, bi mogla imet hišo, avto, družino, otroke in vse to in vse to sem rekla ne, to nočem, jest bi rada to nardila, ki nikoli nisem imela tako prilko, da bi lahko študirala, kar hočem. In sem se pripravla za sprejem na faksu in so me sprejeli in moram rečt, odkar sem šla na ribolov in na faks, mi je cel svet čist totalno se spremenil. Jest kot oseba nisem več tista, kot sem bla prej, in, ne vem, meni je na primer faks, mi je dalo, ta 4 leta sem bla na faksu, mi je dalo ta prostor proč iz navaden način življenja in pred tist življenje, da sem lahko študirala, kar hočem, posvetovala vse pozornost in koncentracijo v en smisl, ki me res zanima, in se konsolidirala kot človek in spoznala, kdo in kaj sem do določene meje, da prej nisem se nikoli tko poglobljala o sebi, da sem čist eno površn vsakdanji način živela. Ta študije na za umetnost mi je zahtevalo, da spoznavam sama sebe, da iz notranje življenje in odnos do zunanji svet se izrazi preko svoje slikanje, kaj te zanima, kaj prov slikaš, kaj študiraš, kaj gledaš, kaj bereš in vse to najdeš en vizualni jezik, da lahko tega predstavlja. In je lahko ena slika, je lahko več slik, ampak v bistvu je obrnilo svet, tako da nisem več misla na zunanji svet, ampak bolj sem poudarila in razvijala spoznanje notranji svet in odnos do zunanjega sveta. In to mi je dalo umetnost.

Men se zdi, da kadr sem bla študent, sem imela velik razstave, sem bla precej aktivna kot študent z razstave, zato ker imaš tolko časa, da lahko se razviješ v svoj

likovno, pa maš prostore, pa sem mela srečo, da sem par nagrad dobila pa priznanje in velik sem hodila v puščavo in men se zdi, od vseh stvari puščava me je največ vlekla in puščava mi je dajala tisto inspiracijo pa tisti efekt za slikanje in takrat sem mela prov roko, vse, ki sem mislila in čutila, mi je takoj prišlo eno ideja na slikanje, tko je hitro ratalo, da sm bla ful notr u formi takrat. In nisem, meni ni nikoli prišlo v glavo, al pa razmišljala na slavo al pa kje bom uspešna, meni je samo šlo za to, da me pustijo na mir in me dajo možnosti, da lahko slikam in razvijam to. To mi je blo v glavi. In vsake tolko so ljudi me pohvalili in rekli, da to zelo dobro gre, da imam velik potencial, da lahko to razvijem. Ampak moram priznat, da tudi kt študent in tudi kadr sem končala na faks, jaz nisem mogla se klicat slikar, da to, ta beseda mi ni blo jasna, da sem jest slikarka, to mi ni šlo v račun. Jes sem imela očutek, da sem študirala neki za določen čas, neki sem seznela, neki sem naučila, ampak kr sem prišla ven iz faks, se nisem počutila kot produkt slikarka. Ne, jest sem mislila, da jes imam tolko velik še se za naučit in vidit, preden lahko se kličem slikarka in da rečem, da sem nekje uspela. Vedla sem pa, da sem najdla tista vokacija, ki meni največ odgovarja, tko da meni ni šlo, vokacija ne vem, vokacija, to je poklic, to je klic svojga poklica, ne vem, ne znam razlagat, da to je blo zame bolj kot vse drugzga stalo na svetu. Za tega, da lahko jes slikam, bi žrtvovala in da se poročim, da imam otroke, da sem bogata, da imam hišo, da imam streho čez glavo, vse to takrat mi ni blo tko pomembno kot tega, da imam možnosti, da slikam, da izražam tisto, ki je v meni bi se rado razvilo. To men se zdi, k sem bla učenka, mislim študent, mi je blo to najbolj močno od vse. In morda to mi je blo najbolj uspešen filing.

K sem prišla na faks, vse to, moje predsodke, ta anglosaksonski svet in ta novi avstraljanski svet, vse to je propadlo, ni več obstajalo. Da ljudi, ki so bli na faks, so bli vsi drugačn ogled kot navadni ljudi, ki srečaš na primer v majhni krajih, kot, ne znam kako rečeš, urbanski del Melburna, to so bli malo bolj, da njih ni zanimalo, od kje in kaj si glede predsodke človeka, so bli na faksu za isti način, vzrok, ki sem bla jes na faksu, in je vsak ta pripadlo. Jes sem se prov počutila na faksu, da sem bla sprejeta kot oseba, ne kot, od kje sem, kakšna zgledam, tko. Jih je pa bolj zanimalo to, da sm drugačna, da imam drugačno ime in za neki cajta tudi je blo neki popularnega, popularno med moja generacija, ki sem bila malo mlajša, da imaš neki eksotični ozadje, veš tako ime al pa da prihajaš iz ene take kraje, ki ni poznano. Men se zdi, da tudi Avstralija je imela krizo identitete, bela Avstralija, ker ne vem, tako kt če prideš v Avstralijo, prvi vtis je, o, zelo sproščeno je, zelo fajn, zelo fejest je, ampak men se zdi in jest sem brala to v eni knjigi, to ne prihaja iz moj vtis, ampak se strinjam s tem, da geološko in geografsko kot pokrajina ima večji močni vtisk na človeka, ki pride v Avstraliji, kot sama družba, kot sami beli Avstraljanci, da je bolj močno deluje narava kot družba. In ne vem, to pa sem pa jest čutila tudi v slikarstvu, pa kaj jaz vem.

Kadar sem končala faks, sem bla čist tko spremenjena, malo tako, ne vem besedo, morda najbliži besede bolj bohemsko, živela sm v avtu, mi je blo čist normalno, da živim v šotoru in jem in skuham hrano na ogenj, spim v avtu, pa grem na faks, pa grem na predavanje, pa... Čist en tak svoboden način življenje, brez da bi imela nobene pred-

sodke, kaj je prov, kaj ni. In mi ni maralo, kako tudi ljudi mene gledajo al pa sprejmejo. Večinoma ljudi so sošolci pa spoznani ljudi so me spremlili kot normalen človek, ki uživa vse stvar, ki proba. Določeni moram rečt, da določeni v sorodstvu, Slovenci provazprov, so pa, jim ni zdelo prov način, ki živim, da zapravljam čas, da spet ne delam to, ki bi morala, da kaj bo iz mene, da nič, da nič bo z mene prišlo, da sm zablužim čas, da bi mogla delat, bi mogla ustvarjat družino, ne, vse te norme. In nisem imela, nisem mogla z njimi komunicirat in se sploh mi ni dalo niti z njimi tko pogovarjat al pa prepričat, da lahko je en drugi način doživeti življenje. In jih nisem poslušala, seveda, in sem pa mela problem pol po faksu se vrnit nazaj v normalni način življenje, da bi pol morda najdla eno službo, ki bi me financiralo, da bi lahko naprej slikala. Za slikanje pol enkrat, ki nimaš več prostora kot ateljeji na faksu in predavanje in ta čas, da lahko se razviješ in osvečaš za slikanje, pol, ki nimaš več tega na prilagi, pol rabiš keš, rabiš prostor in rabiš čas, da lahko ustvarjaš in te trije so zelo težko ujet naenkrat in tako da, če nimaš ti finance za sebe kot večinoma ljudi, ki študirajo umetnost, pol ali se vržeš notr nazaj u službo, da zaslužiš določen keš, da lahko se privoščiš 3 mesca, da lahko slikaš brez službe, brez prekinitev, prekinitev čas in da lahko se koncentriraš spet na en snov in se razvije nekej. Te stvari lovit je blo zelo težko, vrnit se nazaj v normalne življenje, v normalno službo je tudi zame blo nemogoče in sem misla, ne, jest tega ne morem, jest bom raj šla nabirat sadje, neki, ki mi ni zahtevalo, da mislim neki, ki ni moje misli, da upravljam neki delo, ki ni u moji volji upravljat, mi je blo lažje, da grem neki fizično koplal al pa nabirat sadje, ki samo zahteva od mene telesno prisotnost, ampak sem pa še svobodna v mislih, svobodna v duši in svobodna v način, ki živim. Tko da sezonsko delo me je ful pasalo, da sem šla delat za en par mescev, zaslužla, pol šla naprej in, kaj jest vem, imela eno pavzo za en par mesca. Vedno sem lovila tisto, kdaj bom imela zadosti keša, da bom lahko spet slikala. In nisem imela odgovor. Sem pa na poti srečala dosti ljudi, ki so bli iz tujine in so tudi tko kot tujci nabirali sadje pa potovali okoli Avstralijo in so mi dali vedet, da, vprašanje, velik ljudi vprašajo, kaj so domorodci, kaj so pravi Avstralci, kaj se smatra beli Avstralci v Avstraliji.

Jes sem pa nardila seminar papir na tradicionalni aboridžinsko slikanje in seveda sem mela neki, k sm raziskovala, sem srečala določene ljudi, ki so delali v Sidneyu na University za Aboridžinski University. In pol tudi sem bla v puščavi in sem bla med nekateri ljudi, ki so bli tudi v puščavi aboridžinski. Malo sem potovala in jih srečala tu pa tm, ampak ne morem rečt, da sem jes bla z njimi, da so oni mene sprejeli in da sem bla inicinirana al pa ful notr u njihovi družbi. Jih pa zelo spoštujem in me zelo zanimajo kot ljudi in probam razumet njihov način, gledanje, njihov svet. Mislim, da mam nekej razumevanje s tem.

To, taka vprašanja, ki dobivaš, ki srečaš ljudi, so me dali tudi mene mislit, OK, jest nisem tukej rojena, kaj sem pa jes. A sprejemam ta svet avstralski belski svet al ne. Imela sem bolj odnos do narave, nisem pa mela čist jasni odnos do družbe, avstralske družbe. Rada sem potovala okoli Avstralije in srečala različnih ljudi, različnih način življenje, gledat in študirat lepo pokrajino, nisem pa mela razčisteno v sebi, če sem jest Avstraljanka, če jest spadam po tej družbi, al pa če sploh sprejemam to družbo, al pa

če ta družba mene sprejme. To ni blo jasno in k sem več in več ljudi srečala iz tujine, večinoma iz Evrope, mi je dalo tudi mislit, kdo in kaj sem in sem prišla nazaj do tisto obdobje v življenje, ki iščeš neki identitete al pa neke razumevanje.

Jes ne vem, kakšen je pot za vsakega človeka. Jes tudi vem, da določeni umetniki, ki jes poznam v Avstraliji, ki smo bli sošolci, niso imeli ta kriza identiteta. Jes sem imela. Pa tudi dosti Slovenci, ki sem poznala, mislim, ki so rojeni v Avstraliji al pa so rojeni tlele in šlo dol, tko kot moj primer, niso pa tudi imeli to vprašanje identitete. Na primer moj brat sploh nima to vprašanje in je tudi, izhaja iz tukej. Morda je dispozicija za umetnika, da sploh ima ta vprašanje identitete, ne samo, od kje izhaja al pa kaj dela, ampak morda imaste prov, da umetnik, ki se začel bolj poglablat sam vase in ko ratajo prov osredotočeni na sebe in svoj svet, da ima to dispozicijo, da bolj začne to vprašat.

In seveda, pol me je vleklo na, sem mela tak prosti čas, nisem mela kej pametnega počnet in sem mislila, zakaj pa se ne vrnem al pa pogledam Slovenijo. Velik sem slišala od Slovenije od ljudi, ki so prišli na počitnice v Slovenijo in prihajali nazaj v Avstralijo. In moram odkrito povedat, večinoma so rekli, da ni dobro tukej, da iz te spremembe osvobojenje Slovenije, da je ratalo ena taka način življenje, ki ljudi se samo skrbijo in borijo, da bi dobivali denar, da lahko neki zgradijo in obstajajo, da ni več tisto vzdušje, kot je blo, in da ni lepo in so me svetovali, da boljše, da ne pridem tlele, ampak vseeno sem rekla, me ne briga, kaj drugi ljudi govorijo, bom šla pogledat. In sem prišla v Slovenijo s nobene velike načrte, samo tko, nisem niti vedla, koliko cajta bom ostala, če mi bo všeč al kaj se bo razvilo. To je blo čist odprta tabla rasa, prnesla sm sabo barve in čopiče, če slučajno me rata neki za slikat. In tuki sem prišla in moram rečt, da začetka mi je blo tko fejst tlele, zlo, zlo dobro je blo, mislm, vrgla sem, da v tem svetu, da sem spoznavala ljudi, spoznavala kulturo znovoma, spet se naučila jezik in na drugi način sem gledala Slovenci, kt sem gledala prvič, kt sem prišla tuki in sem bla majša, nisem mela tisti, tiste vprašanje, kt sem mela zdej. In ful se mi je odprlo. Dobila sem službe tukej, sem učila angleščino, dobila sem atelje v Izoli, ki mi je omogočlo, da lahko slikam, in sem mela neki keša, da sem lahko si privoščila čas, da lahko slikam. Po slikanju sem pa mela možnosti in vabilo, da lahko razstavljam.

Ja, v Avstraliji sem vedno skupinsko razstavljala in je blo mnenje zmeri za skupino in smo imeli dobre izive, smo, mi smo kot skupina, ki smo vedno eni in isti skupej razstavljali, smo, so nam pravli, da bolj organsko barve, vplive, vtise, bolj organski način. Tukej, mislim, morda oni to več vidijo v Avstraliji, te iste barve sem ponavljala vsepovsod v Avstraliji, prej ali slej seveda se vpliva na njihov palet. Tukej, ki sem prišla v Slovenijo, prvo so rekli, da so vidli, da sem iz tujine zarad palet barve, da to je značilno, da izhajam iz drugje, in imela sem dober iziv, zanimivo, so rekli, neki drugačno je, tako. Ampak, da bi velik prodajala, ne. Samo ljudi so radi gledali in so imeli dobri, dobre izive sem imela, pa podpirali so to, svetovali so: malo več tako tehniko uporabljaj, malo več to tehniko. Sem eksperimentirala z več tehnike in ker mi je to pasalo, ker sem imela to možnost. Drugi, kako bi rekla, sem imela od te, mislim, moram rečt, da sem imela pa precej dobro možnosti, da sem imela tri razstave v kratek čas, to je, pa še tukej danes, to me je res presenečalo. V Avstraliji ni tako, nimaš take šanse, da tolko razstave lahko imaš

v kratek čas. Ponavadi statistično, vsak dveh let lahko imaš, ponavadi statistično vsak dveh let imajo eno razstavo umetniki. Tukej je ful intenzivno. To mi je blo zelo všeč.

Včasih, pri slikanju, včasih se vržem ven iz sebe in sem v okolju in to lahko nardim v Avstraliji več kot tukej, ki poznam bolj intimno, Avstralijo poznam barve, poznam rastline, poznam kamnje, poznam sence, smrad, poznam veter, vse, lahko se valjam v pesek in se z blatom namažem, ful sem, poznam Avstralijo intimno, se mi zdi. Slovenija rada gledam, je tko lepa, tko mi je lepa zelena pa nikoli si me ne dolgočasijo oči, zmeri bi gledala, gledala, ampak jo ne poznam na tak način. Če hodim v gozdu, mi je zelo lepo, ampak ne poznam rastline, nekdo mi more mi povedat. Nisem imela doživljaj časovne spremembe kot otrok, da bi mi to ostalo v vtisku, spomin, nisem s tem živela, zrasla sem v avstralski pokrajini, v deželi in barvah in tako da težje grem v naravo v Sloveniji in pridem ven iz sebe in se vklopim in slikam, da me to totalno inspirira, čisto. Dobivam samo take bolj vplive: zelena barva, tanke dolge smreke, ampak ne znam še te poteze, ne znam, kako to linijo narisat, kako to senco ujet, kako to svetlobo, ki prodira skozi gozd in prime veje, nisem še doma s tem, ne poznam gobe, ne poznam kamne, pa listje, pa vse te stvari, ki je intimni kontakt z ene okoliščine, je za mene še novo in ne poznam. Morda bi bla tlele 10, 15 let in bi to prišlo, tako da lahko se vklopim od okoliščine in vržem notr v notranji svet in slikam iz notranjega sveta bolj kot vpliv od zunanji svet.

Ja, zdej sem začela razmišljat, rada bi, imam željo, da bi slikala Izolo pa Koper, pogled iz Marezige ponoči, ker je prov ena taka lepa oblika, pa barve, pa tema, pa te luči, to bi rada, to me je zdej prvič začelo prihajat, in drugi, drugi stvar je, rada bi se spoznavala se z naravo bolj intimno tlele, bi rada slikala čist blizu, da bi neki to, ki vidim tko, slikala, na primer lubje, lupine od drevesa, listje, jesenske barve, to me zdej, taka bolj mikro svet bi rada šla kot makro, bi vse razumela. Če bi dlje časa ostala tlele, bi me bolj vleklo na intimno spoznavanje Slovenijo. Seveda, ko se pa govori, tudi nisem več gost, sem tuki domačinka zdej, pa tisti čas, ki sm bla v Sloveniji in sem imela občutek, da potujem in da se tisti potovanjski misli drugače dojameš vsega, pol enkrat, ki se ustališ in ki nisi več gost, si domačin, pol začneš gledat bolj podrobnosti in stvari, ki te lahko motijo.

In moram rečt, da tukej se mi je morda bolj posrečlo v način umetnost kot dol v Avstraliji, prilika da bi lahko neki tuki nardila. In od tukej naprej pa ne vem, kaj bo, mislim, da ta vprašanje, kt sem imela, kdo in kaj sem, moja identiteta, razumevanje, kaj pomeni živeti v ena državo in biti rojena in spadat v drugi državi in drugi kulturi, ki ni ti poznano. To vprašanje zdej ni več v mojih ..., ni več pomembno. Zdej nekako morda več razumem, kdo in kaj sem, preko tega, da sem prišla v Slovenijo malo pogledat. Vem tudi, kaj cenim, in vem, da tudi Avstralija kot država zelo ful cenim in družba tudi cenim. Mislim, da tudi kt se vrnem nazaj v Avstralijo, da bom morda malo bolj na lep način gledala Avstralijo in jo sprejela. Rada bi pa nekako zdej kot vsak človek, ki ima to možnosti potovat med eno državo in drugo, vidla, če se lahko razvije eno možnosti, da lahko oboje države obiskujem in živim. In zdej bomo vidli, kako bo to šlo.

Transkribcija: Špela Marinšek
Lektorica: Marjeta Humer